Θεοῦ συμπαραστάντος

SYLLOGE CONTROVERSIARUM FIDEJUSSORIARUM.

Theorico- PRACTICARUM

Quas

Ex Jure Civ. Canon. Feudal. & Saxonico ſelectas

AUCTORITATE ET INDULTU celeberrimæ in Illuſtri Salana JCTORUM SCHOLÆ

PATROCINANTE

AMPLISSIMO ET CLARISSIMO JC.

DN. JOHANNE SUEVIO

Anteceſſore & P. P. Curiæ item Provincialis & Scabinatus ibidem Aſſeſſore ſpectatiſſimo, Præceptore ac Promotore ætatèm ſuſpiciendo,

BIBLIOTECA NA[illegible] ROMA VITTORIO [illegible]

Luce XIII. Aprilis.

In Phrontiſterio JCTORUM

Publicæ collationi ſubjicio

ANDREAS JACOBI, ROCHLICIO-MISN.

Μήδε ἀμελῶς, μήδε ὑπὲρ δύναμιν. Ἀδύνατόν γὰρ τὸν πολλὰ [illegible] πάντα ποιεῖσθαι καλῶς. *Xenoph.*

JENÆ TYPIS CATHARINÆ Rauchmaulin /

ANNO cIↄ. Iↄ. c. XVI.

Bigæ
JCTORUM
Celeberrimorum

VIRIS

MAGNIFICIS REVEREN-do, Ampliſſimis, Clariſſimis & Conſultiſſimis

Dn. LEOPOLDO HACKELMANNO,
Juridicæ Facultatis Ordinario, Anteceſſori & Profeſſori Publico, Aſſeſſori Judicii Provincialis, Lipſiæ, digniſſimo &c.

Dn. MICHAELI WIRTH, CAnonico Martisburgenſi, Profeſſori Publico, Conſiſtorii Eccleſiaſtici & ſupremæ Curiæ Electoralis Aſſeſſori ibidem ſpectatiſſimo &c.

Dnn. Præceptoribus, Mecœnatibus, Commendatoribus ac Promotoribus, meritiſſimis, obſervandiſſimis.

Hoc
Progymnaſma Academicum
In
Quale quale νομολογίας
ſpecimen
Offert & conſecrat

Autor, Reſpondens.

I.

IMmeritò *Conrad. Pellicanus* fidejuſſionem ſimpliciter injuſtitiæ & impietatis arguit, proindeq; commerciorum civilium numero (ἀσυνώνυμος ipſe) excludit, clamitans eam, contra rationem, conſcientiam & Deum eſſe *apud Molin. de uſur. q. 32. n. 253.* Tantum verò abeſt eam, nos, ut neceſſarium & utile in Repub. συνάλλαγμα eſſe, dubitemus; ut nec jurejurando, nec paterno teſtamento, nec pacto inter plures fratres, agnatos vel etiam zwiſchen gemeinen Ganerben / prohiberi omninò poſſe credamus, niſi modus tantùm ab his præſcribatur: (juxta illud πολυθρύλλητον in *l. 6. §. 3. de Off. Proconſ.*) οὔτε παντὸς, οὔτε πάντοτε οὔτε παρὰ πάντων. *arg. can. quisquis diſt. 41.*

Quatenus fidejubere liceat?

II. Perperam à fidejuſſore appromiſſorem quidam ſegregant, indemnitatis fidejuſſorem exponentes. Neq; Sponſorem & fidejuſſorem tanquam rogatum & non rogatum differre, nobis perſvaſum eſt, ut meritò abundet hactenus, in fidejuſſorio Inſtrumento, Schneidewini *in pr. I. hic n. 8.* clauſula.

Circa ſubjectum relatum & correlatum.

III. Nihilominus Sponſores, Mandatores, Conſtitutores, Expromiſſores, Fidejuſſores, Fidejuſſores fidejuſſorum, ἀλληλεγγύους & fidejuſſores indemnitatis, à ſe invicem accuratè ſecernimus, utut Dd. plurimi varient & diſſentiant.

IV. Minor Curatorem habens, utrum ſine hoc fidejubere poſſit, mirè intricatum eſt apud Interpp. Affirmantibus ſuffragamus; lubentius, vid. plenè & accuratiſſimè A. & Cl. JC. Dn. Præſ. & Præc. meritiſſ. *in comm. D. de O & A c. 2. q. ult.* A. Fab. *dec. 6. err. 9.* Diſſ. *verò apud Hillig. Don. Enucl. lib. 12. c. 22. not. e.* Minor autem filiusfam. pro extraneo ſpondens in integrum reſtituitur, pro patre tum demum ſi ipſi non ſucceſſerit. Quod ſi Studioſus fuerit & privilegio fori renunciaverit idem reſpondemus.

V. Prodigum, (cumq; ſaltem cui bonis, à Prætore declarante talem, interdictum eſt *Hillig. d. cap. 2.. not. F. Cl & Conſ. Dn. P. & F. Val. Riemer. dec 3. q. 10.*) enormiter ebrium, furioſum, (niſi laxamenti tempore) pupillum ſine tutoris auctoritate, mutum & ſurdum (hodiè ſecus eſt) arceri, planum eſt.

VI. Mulierem SCTI Vellejani retrahit auctoritas, ut nec pro extraneo cum conſenſu mariti, nec pro conjuncto, nec pro marito intercedere potis ſit, utut hoc Statuto, vel locali conſvetudine limitari poſſit. Renunciatione autem, (ubi ſimul de Jure ſuo certiorata eſt antè mulier) ſuperveniente, vel juramento interpoſito, num teneat obligatio, fervens concertatio eſt. Ajentium opinio conſvetudine, & in terris Conſt. El. Saxon. *16. p. 2.* ex Canonica æquitate recepta eſt. Jure tamen Civ. ſincerior inficiantium Ἀπίχειρις eſt *Dn. M. Berlich. p. 2. concl. pract. 19. num. 14. & ſeqq.* Pragmaticorum verò ſtante elogio, non ſufficit generalis renunciandi clauſula: Aller vnd jeder jhrer weiblichen Gerechtigkeit / *Val. Franc. de fidejuſſ. c. 2. n. 199. & ſeq. A. Her. tr. de fidejuſſ. c. 7. n. 507. ſequitur Dn. Berlich. d. loc. n. 35.*

VII. Prohibentur & milites niſi quatenus in rem ſuam, vel pro cauſa communi omnis numeri ſui (für jhre Rott vnnd Spießgeſellen /) fidejuſſerint. A quibus Vaſallos noſtrates disjungimus. Privilegia autem militaria etiam hodie in juſto bello uſualia ſunt Reichsabſchied / *de Anno 1555.* §. vnd damit angeregte *&c. & paſſ. & de Anno 1576. tit.* von Beſtellung deß Reutersrechts *artic. 6. & tit.* Articul auff die Teutſchen Knecht *art 1. N. A. & Cl. JC. Dn. Prac. Arum diſcurſ. Acad. de Jur. Publ. 23. th. ult. in fin.*

VIII. Clericus quoq; (aliud in Evangelicis noſtris Parochis & Miniſtris receptum eſt) in prohibitis eſt, ut pro Laico interveniens arbitrariè puniatur. A volentibus autem acceptus, ſecundum Magiſtralem Dd. traditionem, obſtringitur, de cujus veritate dubitat rectè *Hering. c 7. n. 251. & ſeq.* Caſus tamen ſunt egregii, quibus admittuntur, ubi in Archiepiſcopis, Præpoſitis, Canonicis &c Capituli inſuper conſenſum adhibendum, ipſi Domini Camerales cenſuerunt.

IX. Idoneitas de natura fidejuſſionis eſt (exceptis tamen

certis

certis perſonis) adeoq; ſatisdare obnoxius, idoneum ſemper præſtare debet, licet debitor aliàs ſatis foret locuples, nolletq́, utpote dignitate præcellens, arcana, ſuos circa contractus, δημοσιεύειν. Ad illam poriò, bona & facultates requiruntur, ſufficiuntq; pretioſa mobilia. Non tamen usq; fatebitur ſtatim debitum, quicunq; vadem præſtiterit.

X. Forenſes ut minus idoneos abſolutè reprobant *vulgò Dd.* nos ita temperamus διάκρισιν, ſi adverſus eos excipiatur.

XI. Qui ſemel cavit ulteriori cautione non eſt onerandus, etiamſi inhabilem appromiſſorem receperit ſupinus creditor, niſi ex defectu facultatum vel privilegio fori vel ob difficilem aditum retrò inidoneus efficiatur. Nec diſtingvimus inter judiciales & extrajudiciales ſatisdationes. Sicut nec cogitur quis liberare fidejuſſorem, aut alium æquè idoneum accipere. Multò minus fidejuſſorem dare obligatus pignorum oblatione audictur.

XII. Nulli obligationi nec accedit appromiſſor, etſi jurejurando firmetur conventio. Ergò nec obligationi præſcriptæ. *Circa objectum.*

XIII. Pro dote conſervanda fidejuſſores à Conjuge vel Sócero nec exigi, nec à marito ſponte præſtari poſſunt. Quod in pignore diver ſum eſt. Contrà de fuga ſuſpectus, & de Juri ſtando & de judicatum ſolvendo, fidejuſſores dare habet neceſſe.

XIV. Κρησφύγετον & perplexum apparet Marcelli *in l. 25. h. t.* ab Ulp. productum reſponſum, ex iis præſertim quæ ibi ἐναντιολόγως notarunt *Dd.* & maximè *Cujac. Robert. E. Baro, A. Cont. A. Fab. P. Gregor. M. Freher. M Lyklama, Treutl. Gœdd. & quos inſuper adducunt Her. c. 5. n 335. Hillig. Donell. Enucl. lib. 15. c. 48. lit. G.* Nos verò, ut eorum reprobamus argutias & κρύφια, qui vel manus textui admovent, vel lectiones moliuntur novas ac diverſas, vel θαύματα ῥημάτων comminiſcuntur: ſic omninò putamus Cretico huic Labyrintho involutos, expedire ſe poſſe, ſi rationem in fine annexam, remotivam, (ut ait Gl. *in d. l. 25. verb. obligato.*) potius faciant, quo reſpiciunt *Gœdd. de ſtipul. c. 7. concl. 10. n. 131. A. & Cl. JC. Dn. Praſ. & Prac. meritiſſ. in comm. D. C. hic. 2. q. 1. Cl. Dn. P. & F. V. Riemer. d. c. 9. qq. 5.*

XV. Ipſorum maleficiorum nulla fidejuſſio eſt, benè actionum exindè promanantium, ſive civiliter agatur, ſive criminaliter, etiam in publicis criminibus, non tamen in popularibus actionibus, ante litem conteſtatam ex parte actoris, nec ubi ad pœnam corpori infligendam (die an Haut vnd Haar gehet) agitur, quod poſterius tamen ἐν ϖάσεις ſuas patitur *poſt Her. M. A. & Cl. / C. Dn Præc. Fomann. ad l. 9. q. ult. in fin. C. de feriis.* Quatenus de cætero in criminalibus Sponſores recipiendi ſatius arbitrio Judicis committitur, qui multam dictabit, welch. ſie zuerlegen ſich verpflichten müſſen / da ſie den Beklagten nicht ſtellen / als hoch ſie jhn außgebürget haben. Quod ſi dolo fecerint (als wenn ſie jhme hetten davon geholffen) quo minus ſiſtatur noxius, vel tanquam cuſtodes, recipientes, aufugere eum ſint paſſi, etiam corporaliter extraordinem puniri poſſunt, *A. & Cl. Dn. Præc. & Prom. P. Theodoric. Colleg. crim. diſp. 4. th. ult. circa fin.* Pro pecunia verò quæ pro remittenda vindicta propinquis occiſi promittitur (für das Mann- oder Sühngeldt) fidejuſſores intercedere planum eſt.

XVI. Inter abſentes, per Epiſtolam, nudum pactum & actum diviſum, non magis contrahitur fidejuſſio, quàm ipſa ſtipulatio, utut hodiè communi Germaniæ, aliarumve provinciarum conſvetudine ac ſtylo, aliud invaluerit. Undè per procuratorem ſpecialiter conſtitutum, aut Notarium requiſitum, vel communitatis Syndicum, itemq; per ſubſcriptionem animo fidejubendi in vacua, ſed tamen ſigillata charta, durch ein Plancket / (non æquè ſi in teſtimonium principalis ſubſignet ac ſubſcribat) factam, aut ſtipulatâ manu, mit Handgegebener Trewe / uſualiter procedir.

Circa cauſam efficientem inſtrumentalem relatam & correlatam.

XVII. Formam fidejuſſionis, minus Logicè & propriè *Dd.* communiter faciunt ſtipulationem, *v. Dn. P. M. Chriſtoph.* Spitzmacher. *in comm. analyt. I. hic. diſſ. 2 & 5. & diſpp. Analyt. ad Inſt. 1. th. 8. lit. A. & B. diſp. 3. th. 3. lit. K. th. 4. lit. H. th. 7. lit. G. & diſp. 4. th. 7 lit. A. & Inſt. feudal. lib. 1. tit. 2. §. 3.*

XVIII. Ἀξιομνημόνευτον & ſingulare eſt in fidejuſſoribus Tutorum & Curatorum, quod præſentes, tacentes & nomina ſua in acta referre paſſi, perinde vinciantur, atq; ſolemni ſtipulatione, vallati *l. 4. §. 3. de fidejuſſ. & nomin. tut.* ſicut &

in ap-

in appromiſſione pro dote mulieris *l. fin. C. ad SC. Vellej.* Aſt malè id *Dd. comm.* ad omnem fidejuſſorem nomen actis publicis inſeri paſſum, tranſtulerunt.

XIX. Si debitor aliquot modios tritici promiſerit, fidejuſſor tantum pecuniæ, non ſubſiſtit conventio. Adverſantium tamen viſionem uſu frequentari tradit *Parlador. 2. rer. quot. c. 3. ampl. 15. n. 38.* Pro eo verò quod intereſt, intercedit congruè, ſi factum reus promiſerit. *Circa modum, ſubſtantialem, naturalem & accidentalem.*

XX. Tametſi autem Conſtitutor purè obligari poſſit, in id quod ſub conditione debet principalis; minimè tamen fidejuſſor. Atq; in hoc illos differre rectè docuit *Accurſ. in l. 4. de Conſt. pec.* immeritò laceſſitus à Cujac. *ibid. & in l. 19. eod. vid. Ilic. Umm. Coroll. diſp. 9. ad proceſſ.*

XXI. Neque juramento robur accipere appromiſſionem in plus poſſe, neque eám in duriorem cauſam vel majorem ſummâm pro concurrente tenere; in puncto ἀκριβοδικαίου Civilis aſtruimus, utut contrariam in foro receptam, & ſuâ æquitate ſuffultam, diſſentientibus largiamur, penetraliore ſtipulationum jure ad Jus Gentium hodiè inclinante.

XXII. Nihilominus intenſivè vel efficaciori vinculo conſtringi eam, naturæ legibus congruum eſt, utpote ſub hypotheca bonorum, juramento, pœna, Inſtrumento (hodiè) Gvarentigiato, duplici vinculo ejusdem pecuniæ nomine (ſcilicet & purè & ſub conditione) Carcere & Obſtagio.

XXIII. Conſvetudinem devovendi corpus ad carceres in Sabaudiâ ſuâ & continenti vigere notanter firmat *A. Fab. in Cod. forenſ. t. de fidejuſſ. defin 4. & 12.* & de Germania teſtatur poſt Coler. Kôppen. *deciſ. 29. n. 5.* & A. Clud. *de jur. ſequeſtr. c. 5. n. 106.* ubi ſimul *Gædd.* acriter diſſentientem, refellit. Concordat de J. Sax. Conſt. El. *21. & 21 pr. p. 2.* & ibî notant *Moll. R. Roſa* & accuratè Dn. Berlich. *2. concl. pr. 28. n. 14. & ſeqq.* Utrum verò pactum hoc in debitoris aut fidejuſſoris operetur heredibus, ſi vel maximè de his nulla nominatim facta fuerit mentio, non iidem conveniunt. Aſſerit Dn. Berlich. *d. concl. 28. n. 18. & ſeqq.* Negat Moller *ad d. Conſt. 21. nu. 5.* utrinq; ſtipati rationibus & auctoritatibus.

XXIV. Ardens etiam διάσκεψις eſt, an mulier renunciando pri-

dopri-

do privilegio, quod habet in hoc paſſu de Jure communi, id pactum de incarcerando celebrare queat? Si certiorata antè fuerit & proprium concernat ipſius debitum cum *Treutl.* aſſertum imus; In alieno tunc, cum SCTo Vellej. ſimul renunciet. *d. Conſt. El. 21. in fin & ibi Moll. ac Roſa.*

XXV. Obſtagii pœna per ſe de Jure eſt licita. *Diſſ. Moll. 3. ſemeſtr. 30. n. 1.* è medio ſublata *Ord. Polit. de Ann. 1577. tit. 17. §.* wiewol *& d. Conſt. 22. §.* wir wollen auch. Alicubi tamen adhuc obtinet convenienti moderamine coërcita, ut de Luſatia, Marchia, Bohemia & continenti teſtes ſunt ἔμπειροι *Koppen. Scheplitz. Her.* & de reliquiis in terris Saxon. Moll. *d. 3. ſem. 30. n. 6. & ult.*

XXVI. Legem Commiſſoriam (quam inconcinnè pactum legis commiſſoriæ vulgò à Pragmaticis vocari oſtendit Ant. Fab. *decad. 21. err. 1.*) inter debitorem & fidejuſſorem non conſiſtere *cum Molin. Pinel. Covarr. Moll. Her. c. 11. num. 209.* pronunciamus.

XXVII. De diene an de nocte, imò feriato quoque die interponatur fidejuſſio nil intereſt, *e leg. M. A. & Cl./C. Dn. Prac. Fomann. ad l. ult. q. 13. C. de feriis ubi obices removet Diſſ. Her. c. 12. n. 19 v. Parlador. 2 rer. quot. c. fin p. 5. §. 4. n. 1. & ſeqq*

Circa effectus communes & proprios.

XXVIII. Tranſit ad heredes hæc obligatio, etiam Jure Sax. *poſt* Landrecht *&* Weichbild. *Nov. El. 20. p 2. & ibi Moll.* etiam in cauſa criminali, ſi certæ quantitati acceſſerit Sponſor, aut lis cum eo defuncto conteſtata ſit, aut locupletiores illi facti ſint *H. Piſt. p. 1. qq. 27. Dn. Berlich. d p. 2. concl. 26. nu. 8.* niſi vel conſvetudo vel factum (præſertim ſi particulas taxativas Inſtrumentum expreſſerit, *poſt Gœdd. Her. Dn. Berlich. d. loc. n. 18* aut expreſſè convenerit de ſubſtituendo in locum defuncti alio fidejuſſore *Conſt. Elect. 20. §.* Wann aber *& ibi Moll. Diſſ. Gl. in §. 3. I. de V. O. & Vult. ad § 2. n. 2. I. h. t.*) vel hereditatis omiſſio (quod in agnato ſucceſſore Vaſalli fidejuſſoris perinde eſt. *Dn. Berlich. d. loc. num. 25. cum allegg.* In filio diſtinctionem vexatiſſimam, inter feudum hereditarium & ex pacto & providentia amplectimur cum *Roſenthal.* & aliis quos numeroſè refert & probat *Dn. Godofr. Anton. diſp. Feud 5 th. 6. lit. I. th. 7 lit. G. & diſp. 1. th. fin lit. K. & L. Diſſ* ſummus Feudiſta *H.*

Piſtor.

Piſtor. quem gnaviter defendit *nov. Dn. Berlich. d.p. 2. concl. 56. per. tot. & Bocer. de ſucceſſ. feud. c. 3. q. 12 pag. 191.*) obſtent.

XXIX. Mora principalis, præſertim uſuras, fructus, intereſſe, pœnam, vel alias acceſſiones ſtipulantis, ad perpetuandam ſaltem, non item augendam obligationem fidejuſſori noxia eſt, niſi aut expreßè, aut tacitè ratione actus cui accedit, vel ex antecedentibus & conſequentibus, eum in omnem cauſam obſtrictum eſſe, appareat, *N. A. & Cl. JC. Dn. Prac. Arum. de mora. c. 8. n. fin. pulcrè A. & Cl. JC. Dn. Praſ. & Prac. meritiſſ. in d. comm. D. hic. c. 4. q. 1. Iler c. 24. n. 124 cum connex* Similiter nec illius delictum vel contumacia, nec inopinatus & fortuitus caſus, nec inficiatio debitoris, nec ſiniſtra vel malè detorta interpretatio, ἀναδόχῳ de cætero oberunt. Undè uſuræ tacitè non veniunt, aliter ac ſi vel ipſe, vel reus principalis, (ut jure actionis exigi eas poſſe, Sponſorem non latuerit,) promiſerit, vel inſtrumento debiti, de ſorte & uſuris concepto, ille fidejuſſorio nomine ſubſcripſerit, ſubſignaverit,

XXX. Principali ſolvere parato, inquietus & importunus creditor fidejuſſorem torquens, injuriarum tenebitur, aut plus petitionis exceptione ſubmovebitur.

XXXI. In proprio domicilii foro vel coràm Judicè competente fidejuſſores conveniri debent, niſi fori privilegio ſpecificè (non hâc clauſula: das der Gläubiger den Bürgen für allen Gerichten fürnehmen vnd beſprechen möge) renunciaverint, aut tacitè vel expreßè in certum locum ſolutionem deſtinaverint.

XXXII. Non modò competentibus ordinariis actionibus, à creditore feriri appromiſſores poſſunt: verum etiam non rarò, viâ exſecutivâ & compulſivâ ad ſolvendum adigi, ut ſi inſtrumentum Gvarentigiatum (de Jure Civil. incognitum) exhibeatur & exſecutio preßè urgeatur, vel ita illi fidem aſtrinxerint: Daß der Gläubiger mit Gerichts Hülffe die Güter einnehmen vnd ohne alle Rechenſchafft biß er bezalt werde / gebrauchen ſolle ꝛc.

XXXIII. Vigilans ſibi fidejuſſor exemtus, vel liberatione donatus, ſocios confidejuſſores non liberat. Ac ſi juſta cauſa ſit etiam ante ſolutionem, ad relevationem agere poterit,

rit, quemadmodum ſi diu ſteterit in obligatione (in foro auguſtiſſimæ Cameræ mandata pœnalia pro liberatione impetrari ſolent, ut ex Barthio eleg. *Her. c. 25. n. 56.* ſeligit) aut verſuram moliente ac ſubſtantiam abligguriente principali, maturè vel ante terminum, ex pacto præſertim exſecutivo ad tradendam bonorum poſſeſſionem ille obligatus convenietur, vel aliis remediis (ut viâ monitorii, citationis ad audiendum & videndum contra ſe excuſſionem fieri, vel fidejuſſionem declarari nullam, Item, inhibitionis, retentionis pignoris, immiſſionis) coërcebitur.

Circa beneficia fidejuſſorum ordinaria. XXXIV. Utitur fidejuſſor beneficio excuſſionis antequam ulli alii innitatur, quod nos in effectu dilatoriam exceptionem, non tamen perpetuò ſed regulariter ante litem conteſtatam opponendam, dicimus *cum Treutler. Gœdd. Hering. B. Grav. R. Roſa not. ad Moll. in Conſt. El. 3. p. 1. n. 7. A. Fab. Cod. for. de except. defin. 1. A. Scheffer. p. 1. qq. pract. 8. Dn. Berlich. p. 1. concl. pr. 11. n. 22. & ſeqq.*

XXXV. Circa ordinis hoc beneficium varia agitant ζητήματα Dd. Nos hæc ſeligimus potiora: In jurata ſponſione id ex theorica veritate admittimus, *poſt Fachin. Franc. Zang. A. & Cl. JC. Dn. Præc & Præſ. obſervandiſſ. d. cap. 4. q. 3.* niſi religioſiorem dicas Pragmaticorum contrariam *poſt Moll. Koppen. Treutl. Her. c. 27. p 1. n. 36. & confin. Dn. Berlich. d. p. 2. concl. 22. n. 20. & ſeqq.* Denegamus ei, qui ut principalis debitor (als Selbſt-ſchüldener) intervenit *poſt Caroc Gœdd. Treutl. & Her. M. A. & Celeberr. JC. Dn. Præc. & Prom. meritiſſ. L. Hackelm. Ill qq. diſput. 22. theſ. 18. lit. E.* (Quamvis adverſa, peculiari Conſtit. Elect. *18. p. 2.* in terris Saxon. recepta ſit *Moller. ad d. Conſtit. Conſult. Saxon. tom. 1. p. 1. q. 24. & tom. 2. p. 1. q. 37.*) Juſtè verò indemnitatis fidejuſſori dem Zugt- oder Schadlos bürgen / applicamus, in tantum, ut id omni auxilio & ſpecificè excuſſionis renunciato, adhuc opponere poſſit *Parlador. d. c. fin. p. 4. §. 7. nu 9. Dn. Berlich. d. p. 2. concl. 22. n. 25. Hillig. ad lib. 15. Donel. c. 48. not. O.* Imò licet juratò ſe non uſurum pactus ſit *Her. d. c. 27. p. 1. num. 150. Dn. Berlich. d. loc. n. 26.*

XXXVI. Caſibus quibus ceſſat Ordinis beneficium, rectè ſpecificam renunciationem, malè verò quidam cautioni fidejuſſoriæ inſertam clauſulam: Trewlich ſonder arge liſt vnd

vnd Geferde / annumerant, quos collegerunt & improbarunt *Moll. ad Conſt. El. 18. p. 2. n. 3. M A. & Celeberr. JC. Dn. Ordinarius & Prac. Virg. Pingitz. qq. Sax. 38. n. 51. & ſeqq. Her. c. 17. n. 17. & ſeqq.* Item fidejuſſorem judicio ſiſti quidam ab eo excludunt *Ant. Fab. for. de fidejuſſ. defin. 8.* ubi allegat. *Diſſ. Her. d. p. 1. n. 159. cum alleg.* Nec mercatores ſimpliciter excipiendi ſunt *cum vulgò Dd.* ſed hoc moderamine ſi mercatores ipſi in foro mercatorum conveniantur *eleg. A. Fab. C. de except. defin. 8. Tilemann. diſp. ad D. 19. theſ. 15. Her d. c. 27. n. 282.* Contrà verè traditur debitorem non ſolvendo inventum, & pendente lite cum fidejuſſore, de novo quid adquirentem, denuò eſſe excutiendum *poſt Fachin. allegat Her. d. c. 28. num. 23. eleg. A & Cl. JC. Dn. Prac. & Praeſ. in d. comm. D. h. t. c. 3. q. pen.*

XXXVII. Diviſionis exceptio tàm ante quàm poſt litem conteſtatam usque ad ſententiam utilis eſt. *M. A. & Cl. JC. Dn. Prac. Hackelm. d. diſp. 22. th. 19. Treutl. hic. th. 5. lit. F. Bocer. hic. th. 33. Dn. Berlich. p. 1. concluſ. 11. nu. 26.* Quod Juris beneficium Statuto vel Inſtrumento Gvarentigiato vel pacto de inſolidum interpoſito, impediri non debet *Gomeſ. tom. 2. reſol. c. 13. n. 15. Hering. d. c. 27. p. 2. n. 32. & 90.*

XXXVIII. Competit etiam fidejuſſori-fidejuſſoris (dem Rückbürgen /) niſi tamen fidejuſſor principalis cum fidejuſſore-fidejuſſoris concurrat. Item iis, quos *N. 99. c. 1.* ἀλληλεγγύους ſive alterna fidejuſſione obligatos, vocitat. Quod malè de correis debendi Irnerius & ſequaces interpretati ſunt *N. A. & Cl. JC. Dn. Prac. Arum. exerc. 13. theſ. 9. Cl. Dn. P. & F. V. Riemer. dec. 10. q. 7. Diſſ. A. Fab. 11. conject. 4. & in Cod. forenſ. de duob. reis defin. 12. n. 1. Gœdd. de ſtipul. c. 9. concl. 5. nu. 127. & ſeqq. Zang. de except. p. 3. c. 19. n. 14. Hœnon. diſp. 14. th. 10.* Deficit verò ſingulariter, in confidejuſſoribus pro uno tutore, rem pupilli ſalvam fore, obligatis, agente pupillo, vel ſi cum aliquo concurrat in fidejuſſione mulier, item renunciatione efficaciter, (etiam J. Saxon. *Nov. El. 17. p. 2. Conſult. Sax. tom. 2. p. 1. q. 38. Dn. Berlich. d. p. 2. concl. 22. num. 38. & ſeqq.*) verbis ſubalternis vel ſpecificis facta. Quo re ferenda eſt illa Pragmaticorum familiaris clauſula: Daß ſie ſämptlich vnnd ein jeder beſonders / einer für alle / vnd alle für einem / mit einer geſampten vngeſchiedenen vnd vngetheil-

getheilten Hand hafften und zahlen wöllen. *Wehner. pr. obſ. verb.* einer für alle ꝛc. *Dn. Berlich. d. concl 22. n. 42. & ſeqq. Diſſ. Moll. & Weſ. ad d. Conſt. El. n. 12.*

XXXIX. Judex non oppoſitam hanc diviſionis exceptionem aliquando ſupplere non prohibetur *Ant. Fab. C. hic. defin. 35. Diſſ. ἀκριβῶς Her. d. p. 2. n. 78. & ſeqq.*

XL. Quid ſi unus non oppoſito beneficio diviſionis, electus judicium acceperit, aſt poſtea facultatibus lapſus ſit? Regreſſus patet ad reliquos conſponſores *Thoming. deciſ. 47. H. Piſt. p. 1. q. 9. Köppen. deciſ. 56. n. 17. Her. d. p. 2. n. 48. & 24.*

XLI. Cedendarum actionum beneficium analoga & privilegiata exceptio eſt. Cedi verò actiones & ante & in actu ſolutionis, non item poſt, debent ac poſſunt *Gœdd. de ſtipul. c. 9. concl. 5. n. 118. & ſeqq. Dn. Berlich. d. concl. 22. n. 65. & ſeqq. Bocer. hic. th. 37.*

XLII. Pro excludendo eo renunciatio vel ſpecifica vel ſubalterna neceſſaria eſt *poſt Caroc. Her. c. 17. n. 36. & ſeqq. & c. 27. p. 3. n. 21. Dn. Berlich. d. conc. 22. n. 50. & ſeqq.* Expreſſam autem requirit *d.* Conſt El. *17. p. 2. ibiq. Moll.* Nunquid verò poſt renunciationem prorſus ceſſionem actionum non petet fidejuſſor? Utique. *Heig. p. 1. qq. 38. nu. 39. & ſeqq. Zang. d. p. 2. c. 16. n. 43. H. Piſt. 1. qq. 48. n. 9. Dn. Berlich d. concl. 22. nu. 57. & ſeqq. Diſſ. A. Her d. c. 27. p. 3. n. 22. cum ibi adductis.* Omiſsâ cæterùm actionum hac ceſſione, nulla, nulla omninò ſuperſunt remedia. *Don. ad L. cum alter. C. hic. Heig d. q. 38. n. 3. & finit. Parlador. d. c. fin. p. 4. §. 6. n. 1. & ſeq. Dn. Berlich. d. loc. n. 74. & confin.*

Circa beneficia extraordinaria & ſubſidiaria.

XLIII. Utrum reſtitutione in integrum minoris ſe defenſurus fidejuſſor, audiendus? Benè, ſi ob dolum creditoris reſtituatur minor, non item ſi ob inconſultam ætatis facilitatem *N. A. & Cl. JC. Dn. Prac. Aruma. d. exerc. 13. th. 14. Donell. 21. comm. c. ult & ibi Hillig. in not. lit. G. A. Fab. 8. Conject. 3. & in Ration. ad l. 3. & 13. de minor.* Idemque ita in Sabaudienſi Palatio judicatum refert in *Cod. for. de fidejuſſ. min. def. un. Dn. Gerber.* Dietrichs. *P. M. diſp. ad D. 15. th. pen lit. E. Diſſ. Treutl. vol. 1. diſp. 11. th. 2. lit. D.* Inhibitio tamen à principali impetrata, & in ejus cauſa Judici inferiori facta, fidejuſſoribus adverſus credito-

ditorem non prodeſt *poſt Hippolyt. ad rubr. hic. Arnold. de Reyger. diſp. ad Proceſſ. 11. theſ. 21. A. Rauchbar. qq. 7. n. 16.*

XLIV. Conventio generaliter à debitore in rem facta prodeſt & fidejuſſori, non item pactum ne à ſe petatur, *reſolvit notanter A. & Cl. Dn Præc. & Præſ. meritiſſ. in d. com. D. hic. c. ult. pr. Bocer hic. theſ. ult. A. Fab. Cod. forenſ. de duob. reis. defin. 3. n. 4. A. Kobl. exerc. Legal. 10. n. 21.* quemadmodum è contra fidejuſſoris reo, ſi in rem ſuam ſpoponderit vel juraverit ſe dare non oportere *Her. c. 20. §. 2. n. 24. & ſeqq. & c. 27. p. 4. n. 1. cum connex.* Sententia verò adverſus principalem abſentem & contumacem lata, contra fidejuſſorem ex contractu, non citatum nec auditum, ſine novo proceſſu exſecutioni demandari non poteſt *Gœdd. de ſtipul. c. ult. concl. 11. n. 88. Rauchbar. d. p. 2. q. 7. n. 27.* Quod diverſum eſt in fidejuſſore de judicato ſolvendo (Was Urtheil und Recht geben möchte) accepto *Vaud. 1. qq. 36. Her. d. p. 4. n. 54 & ſeqq.* Amplius moratoria dilatio à reo impetrata, fidejuſſori extunc proficit, ſi ejus in reſcripto facta mentio, vel reus principalis pro defenſione ejus opponat. *Coler. p. 1. proc. exec. c. 4. n. 19. & ſeqq. A. Fab. Cod. for. de prec. Imp. off. def 14.*

XLV. Quando res in ſolutum data evincitur, non liberatur fidejuſſor, *poſt Hippol. ad rubr. h. t. n. 372. Gomeſ. d. c. 13. n. 19. Her. c. 20. §. 41. n. 29. & ſeq.* *Circa cauſas deſtruentes.*

XLVI. Novatur tunc demum fidejuſſio, ſi expreſſè priore remiſſa eligatur ſecunda. Ergò ex præſumtionibus (quantumvis urgentibus) & conjecturis non inducitur novatio *eleg. Parlador. d. c. fin. p. 1. §. 12. lim. 6. n. 46. A. F. C. lib. 8. tit. 28. defin. 11. Hillig. Don. emucl. lib. 16. c. 20. not. Q.*

XLVII. Compenſationis exceptionem fidejuſſor, ſilente debitore, opponere poteſt, quod Juri Sax. non eſt incongruum *arg. Nov. El. 8. p. 1. & ibi Moll. Her. c. 20. §. 6. n. 10.*

XLVIII. Qui de reo ſiſtendo ſtipulatus eſt & quidem ad certum diem vel requiſitionem Judicis, unicâ præſentatione ſontis liberatus eſt, ſecus ſi ad omnem omninò requiſitionem ſiſtere obſtrictus ſit, vel quoties à Judice requiſitus fuerit. *Poſt Farin. V. Franc. Fachin. Hering. d. cap. 20. §. 9. num. 18. & ſeqq.*

XLIX. Flexuoſa Dd. ἀμφισβήτησις eſt prorogato termino an liberetur fidejuſſor, ſive an ille, lapſo præfinito punctiſtitio, ulteriùs teneatur? Hîc, ne πλυζητήστως cum pleriſque arguamur, ſeparamus affines quidem, ſed diverſas tamen quæſtiones. Aut enim de prorogatione (ſive renovatione) obligationis diſputatio eſt, præſtituto ab initio fidejuſſioni tempore, ac tum ex renovata (ſive, ut loquuntur, in futurum) non tenetur; firmiter verò de antecedente (ſive in præteritum) obligatione; Indeterminatâ autem fidejuſſione indiſtinctè & in præteritum & in futurum obligatur. *l. 7. C. locat l. 27. v. ſancimus C. hîc. A. Fab. C. for. hîc. defin. 25. Her. d. c. 20. §. 18. n. 4. & 5. ſolidè Cl. Dn. Riemer. P. & F. colendiſſ. dec. 10. q. 4.* Hinc tamen divertit Conſt. El. *19. p. 1. & ibi Moller. Dn. Berlich. d. p. 2. concl. 25. n. 29. & ſeqq.* Aut de prorogato termino ſolutionis quæſtio vertitur, atque tunc non liberationem, ſed dilationem meretur omnis, ſive tempore determinata, ſive indefinita, fidejuſſio *l. 12. §. 14. D. mand. l. fin. §. 1. C. de uſur. rei judic. l. 58. §. 1. hîc.* quoad ſubſequens verò tempus, nullum prorogatio parit præjudicium *M. & A. JC. Dn. P. & P. meritiſſ. Hackelm. d. diſp. 22. th. ult. Her. d. c. 20. §. 12. n. 4. & ſeqq. Cl. Dn. V. Riemer. d. dec. 10. q. 5.*

L. Simpliciter datus fidejuſſor in prima inſtantia, durare in cauſa Appellationis non habet neceſſe, *Muſcatell. pract. fidejuſſ. p. 1. mod. 12. n. 6. Hering. d. c. 20. §. 20. n. 4. & ſeqq.* De contraria tamen obſervantia in Electoratu Saxon. teſtatur Moller. *2. Sem. 2. n. 3.*

Tantum licet.

πρόσδομαι

EMtio-venditio ſub pacto de retrovendendo (addictioni in diem *A. Fab. dec. 22. err. 1. Hillig. ad lib. 16. Don. c. 18. not. B.* & juri retractus, quod ex jure communi; ſtatuto vel conſvetudine competit, *Bocer. claſſ. 3. diſp. 22. theſ.*

22. *theſ. 35. P. Greg. Tholoſ. lib. 26. ſyntagm. jur. un. c. 4.* contradiſtincto) facta, uſurariam gravitatem vel pignoratitium & ſimulatum contractum non ſapit *arg. l. 2. C. de pact. inter emt. & ibi eleg. poſt alios R. M. A. & Cl. Virac JC. Pracept. & Prom. meritiſſ. Dn. M. Wirth q. 4. pr. p. ult.* verum præſumtionibus urgentibus & certis demum ſignis (quorum 47. ponit *Dn. Berlich. p. 2. concluſ. 1. n. 5. & ſeqq.*) talis judicanda eſt *cap. ad noſtram 5. de emt. vend. A. Fab. Cod. forenſ. de pact. inter emt. defin. 4.* Quale indicium ex ſola modicitate pretii, niſi excedentis dimidiam juſti pretii quantitatem, deſumi non poteſt *d. c. ad noſtram & ibi Panorm. & arg. l. 2. ubi Dd. C. de reſcind. vend. poſt alios Dn. Berlich. d. concl. 1. n. 63. Diſſ. refert ibid. n. 58. & ſeqq.* Quo caſu in electione actoris eſt, contractum ex capite ſimulationis allegare, vel remedio *L. 2. C. de reſcind. vend.* experiri, utut utilius prius arripiat *A. & Cl. JC. Dn. M. Wirth. d. q. 4. concluſ. 3.* Nata inde obligatio & actio perſonalis eſt (nec datur in tertium poſſeſſorem *Ant. Fab. Cod. forenſ. d. t. def. 3. & 8.* ubi Statutum Sabaudienſe contrarium improbat) *P. Greg. Tholoſ. lib. 26. Syntagm. Jur. univerſ. c. 20. M. A. & Cl. JC. Dn. Prac. & P. Hackelman. diſp. 11. th. 8. lit. A. & B. Treutl. vol. 1. diſp. 28. th. 10. lit. C. Dn. God. Ant. diſp. F. 10. th. 2. lit. B. Tilem. diſp. 24. ad D. th. 15. Boc. d. th. 35. & ſeq. Dn. Berlich. d. p. 2. concl. 2. n. 15. ubi vide Diſſ.* in heredes utrinq; tranſitoria *d. l. 2. C. de pact. inter emt. ubi Dd.* ceſſibilis, (niſi vel conſvetudine vel ſtatuto vel pacto alio ſpeciali cedi prohibeatur) *longo & doctiſſimo ſtylo Dn. Prac. M. Wirth. in d. repet. l. 2. p. ult. q. 3. Treutl. d. loc. Tilem. d. loc. th. 16. Dn. Berlich. d. concl. 1. nu. 25. penes quos vid. Diſſ.* exempto vel præſcriptis verbis (cum tamen de pactis venditioni adjectis hæc actio non competat *Bocer. cl. 2. diſp. 3. theſ. 52. & 97.* nec ea detur ex pactis in continenti adjectis *N. A. & Cl. JC. Dn. Prac. Arum. diſput. ad D. 3. th. 10. & probat A. & Cl. Dn. Prac. Joh. Curt. diſp. ad L. 5. de P. V. th. 19. Boc. ad l. 23. c. 5. n. 7. de R. J.*) *d. l. 2. C. de pact. inter emt. & vend. fusè & accuratè enodat Dn. Prac. M. Wirth. d. loc. p. 2. Don. ad d. l. 5. pr. de P. V. A. Fab. dec. 23. err. 7. Diſſ. poſt veteres Raph. Cuman. ad l. 1. §. ſi ſtipulanti de V. O. cum ſequacib.* non rei vindicatio adverſus tertium emtorem, ad revocandam rem, verum illæ, contra emtorem ad intereſſe *arg. l. 3. C. de pact. int. emt. utraq; ſententia diſcuſſa concludit A. & Cl. Dn.*

Cl. Dn. Prac. M. Wirth. d. p. ult. q. 2. A. Fab. dec. 22. err. 9. & 10. Dn. God. Ant. tr. de act th. 54. & diſp. Feud. 9 th. 5. lit. G. Dn. Berlich. d. l. nu. 13. & ſeqq. Tilem. d. diſp 24. th. 14. ubi ſuppeditant Diſſ. cum dominii translatio adjectione pacti de retrovendendo non impediatur, quo minus alteri vendere poſſit emtor *arg. l. 135. §. 3. de V. O. l. 3. C. de condict. ob cauſ. dat. H. Piſt. 1. qq. 21. nu. 7. A. Fab. dec. 22. err. 7. & 10. Boc. d. diſp. 3. th. 53. Dn. Berlich. d. concl. 2. n. 6. & 7.* Præciſè autem primus emtor poſſidens vel tradendi facultate gaudens, rem ipſam retrotradere tenetur, nec liberatur præſtando intereſſe. *Dn. Prac. & P. M. Wirth. d. p. ult. q. 1. N. A. & Cl. JC. Dn. Prac. Arum. lib. 1. deciſ. Jenenſ. 13. per tot. Ant. Fab. d. dec. 22. err. 4. Dn. Berlich. d. loc. nu. 36.* Tandem pacto huic nullo tempore præſcribitur. *M. A. & Celeberr. JC. Dn. Ordinarius Prac. & Prom. Virg. Pingitz. q. Saxon. 41. Zang. de except. p. 3. cap. 10. num. 190. & ſeqq. Boc. d. diſp. 3. th. 50. Treutl. d. loc. & vol. 2. diſp. 22. th. 3. lit. I. Speckhan. cent. 2. cl. 2. q. 12. Dn. Berlich. d. p. 2. concl. 3. nu. 27. ſeqq. Hillig. Don. En. lib. 5. c. ult. not. K. ubi inquire Diſſ.* quod approbavit etiam Camera Imperialis *Gail. 2. obſ 18. Mynſ. cent. 1. obſ. 16.* & expreſſâ Conſt. *1. p. 2.* recepit in ditionibus ſuis El. D. Auguſtus, *ad quam vide Moller. & Roſam. aſſatim allegantes.*

Δόξα καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη πάντι τῷ ἐργαζομένῳ Θεῷ

Μόνῃ τῇ ἀληθείᾳ θύειν.

VIRO

Juveni Literatiſſimo & floridiſſimo,

DOMINO ANDREÆ JACOBI, Rochlicenſi Miſnico, poſitionum Fidejuſſoriarum Propugnatori ſolertiſſimo,

animitùs gratulor

M. Zacharias Schiltter *Lipſienſis,*

φιλόνομ⊙ς.

NÆ pede inoffenſo fanum memorabile HONORIS
Ingrederis, vilesq; animas poſt terga relinquis,
ANDREA, Aſtrææ ſoboles lectiſſima honoræ;
Auguſto cathedræ dum TE committere ponti
Audes, & memori legalia ſcita cerebro
Altè impreſſa foràs profers mediante loquelâ,
Præpandente cato rutilante lampada SVEVO,
SVEVO, quem penitis Sais ingenioſa medullis
Infixum gerit, & meritò THEMIS ornat honore.

Macte iſthoc fervore genI ad ſumma omnia
nati,
Obverſansq; oculis ſtadium irrequiete labore
Decurre. Haud aberit lautę indulgentia ſortis,
Et PATROCINII manus auxiliaris amici.

Ad

Præſtantiſſimum & eruditiſſ. Dn. Reſpondentem
Amicum & Commenſalem optimum.

IPſe fidejuſſor tibi ſum, quod gratia inundet
Ingenium Sophiæ rivulo & amne tuum
ANDREA; *Eunomiæ genitrix quem amplectitur*
ulnis,
Labra cui gemino Svada vigore rigat.
Siq; deeſt aliquid, famam tibi ſpondeo, laudum
Divitias, agrum Gloriæ, Honoris opes.
Pignus habe hoc: cathedram conſcende, tibi enthea
virtus
Ridet, & è labris promicat alba fides.
Dignus es ô Sophiæ Soboles, te ut ſidera cingant,
Nam tua ſydereo corcla favore micant
Immò

Immò age ſydus eris, te eras quia amabile ſydus
Aptabit cælo Juridicina ſuo.

Dabat

M. Chriſtophorus Stöltzer
Isleb. Fac. Phil. Adj.

Ad Præſtantiſſimum & Doctiſſimum
Dn. ANDREAM JACOBI
Amicum & Commenſalem ſuum ætatem colendum.

ERgò JACOBE, Themis clariis quem merſit in undis
Largius Æaciden quam ſtyge nata Nereî.
Ingenium exerces prænobile, Præſide SUEVO
Cujus luxuriat provida corde Sais.
Et Logico ſolvis ſinuoſa Sophiſmata ferro,
Legum & nodoſas mente ſagace plicas.
Reſponsâ ô diâ librata bilance Themiſtos?
O ſenſa hauſta puto Mercurii è cerebro?
Auguror, en niveis Cæi germana caballis,
Subvectum ſiſtet te Jovis ante thronum.

Benevolentiæ ergò f.

Joannes Timæus Ciza-Miſnicus.

ANDREAS JACOBI

per

Anagrammatiſmum

DICA BONIS AREA.

E*T Philyréa Themis generoſo nobile niſu*
Ingenium lauto mactat honore tuum.
Invideant, quicunq; volent: dignatur ubique
Eugenie *ingenium docta favore tuum.*
Macte novos (velut Ajus avet) tibi concipe motus:
Sic genus *ingenio condecorare decet.*
Eſto Argus, bonus eſto; ſuo velut AREA *circo*
Sideribus præſto eſt: ſic DICA *dia* BONIS.

Abrahamus Sculterus Stolpenâ-
Miſnicus.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA - VITTORIO EMANUELE

FINIS.